

**Комунальний заклад
«Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства,
спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради
(КЗ «Центр туризму» ЗОР)**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства,
спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради
(КЗ «Центр туризму» ЗОР)
на 2023-2024 навчальний рік

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
КЗ «Центр туризму» ЗОР
(протокол № 3 від 01.09.2023)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ від 01.09.2023 199
Директор КЗ «Центр
туризму» ЗОР Олександр РОМАНЧУК

м. Запоріжжя

Загальні положення

1. Освітня програма закладу позашкільної освіти – це нормативний документ, який має єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальні програми, навчальний план), спланованих і організованих КЗ «Центр туризму» ЗОР для досягнення здобувачами позашкільної освіти (далі – вихованцями) результатів навчання (набуття компетентностей).

2. Освітню програму КЗ «Центр туризму» ЗОР розроблено з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку регіону, інтересів вихованців, потреб сім'ї, запитів інших закладів освіти, нею передбачено освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

3. Освітня програма КЗ «Центр туризму» ЗОР на 2023-2024 навчальний рік схвалюється педагогічною радою закладу та затверджується директором закладу.

4. Освітня програма КЗ «Центр туризму» ЗОР:

- окреслює

- підходи до планування й організації закладом позашкільної освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями високих результатів навчання, визначених в навчальних програмах (набуття компетентностей);

- визначає:

- форми організації освітнього процесу (очна, очно-дистанційна, дистанційна) та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

- містить

- вимоги до вихованців, які можуть розпочати навчання з цієї програмою;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- очікувані результати навчання вихованців.

5. На основі освітньої програми КЗ «Центр туризму» ЗОР складає та затверджує річний план роботи закладу та навчальний план закладу, що конкретизують організацію освітнього процесу.

6. Освітня програма узгоджена із законами України «Про освіту» та «Про позашкільну освіту», наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 р. №17 про затвердження Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0308-21#Text>, Положенням про позашкільний навчальний заклад, Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11

серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. за №1036/9635, Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676, освітніми запитами дітей та їх батьків.

I. Місія, візія та ключові цінності закладу

Місія КЗ «Центр туризму» ЗОР

- сприяння кожному здобувачу освіти в цілісному розвитку та лідерському становленні; служіння людині, громаді, суспільству. Співпраця педагогів, вихованців, батьків та громадськості, з використанням сучасних наукових, освітніх та інформаційних технологій;
- формування і розвиток всебічно розвиненої, освіченої, стратегічно мислячої, конкурентоздатної, гуманістично спрямованої особистості з почуттям національної свідомості, з громадською позицією, системою наукових знань про природу, людину, суспільство, готової до суспільного самовизначення, орієнтованого на стале майбутнє та відповідні життєві цінності і пріоритети, які забезпечують готовність до соціально відповідальної діяльності.

Візія закладу:

- створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку особистості дитини як суб'єкта пізнання, творчої діяльності, активного творця власного життя, виховання сучасних людей з активною громадянською позицією, готових до дорослого життя та здатних адаптуватися до швидкоплинних мінливих умов розвитку суспільства;
- сприяння розвитку лідерських якостей здобувачів освіти;
- розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності;
- створення умов для змістовного дозвілля здобувачів освіти та працівників закладу позашкільної освіти;
- відкритість та забезпечення інформування спільноти.

Ключові цінності: Україна, дитина, професіоналізм, довіра, відповідальність.

II. Мета, завдання та принципи освітнього процесу

Головною метою КЗ «Центр туризму» ЗОР є забезпечення реалізації права вихованців на здобуття позашкільної освіти, здійснення навчання та виховання, в тому числі:

- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей та учнівської молоді у вільний від навчання час;

- підготовка підлітків до життя в умовах переходу до ринкової економіки при впровадженні якісно нових форм організації позашкільної життєдіяльності підлітків;

- задоволення їх освітніх потреб шляхом залучення до науково-експериментальної, дослідницької, туристсько-краєзнавчої та інших видів творчості;

- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;

- виховання у вихованців, учнів, слухачів почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;

- формування здорового способу життя учасників освітнього процесу.

КЗ «Центр туризму» ЗОР здійснює навчально-виховну, інформаційно-методичну, організаційно-масову, дослідницьку, навчально-тренувальну та туристсько-краєзнавчу роботу.

Головними завданнями діяльності Закладу є:

- розвиток природних здібностей і обдарованості, творчого мислення вихованців;

- виховання у вихованців (учні, слухачі) патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів;

- виховання у вихованців (учні, слухачів) шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;

- формування у вихованців (учнів, слухачів), свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;

- задоволення освітньо-культурних потреб вихованців (учнів, слухачів), які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;

- задоволення потреб вихованців (учнів, слухачів), у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;

- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів;

- організація змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я учнів та вихованців, пошук його нових форм, профілактика бездоглядності, правопорушень;

- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;

- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи;

- створення умов для гармонійного розвитку особистості, задоволення всебічних потреб у сфері наукової, дослідницької, туристсько-краєзнавчої, військово-патріотичної та інших видів діяльності;

- збереження та розвиток передового досвіду світової та національної практики позашкільної роботи з дітьми та учнівською молоддю, сприяння впровадження якісно нових форм, методів і засобів навчання та виховання.

Головними принципами освітнього процесу в закладі є:

гуманізація, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;

єдність загальнолюдських і національних цінностей, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;

демократизація, що передбачає автономію закладів позашкільної освіти різних типів та форм власності у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;

науковість і системність, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;

безперервність, наступність та інтеграція, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль закладів позашкільної освіти з іншими закладами та організаціями; цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;

багатоукладність і варіативність, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

добровільність і доступність, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

самостійність і активність особистості, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

практична спрямованість, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх

розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, варіюються, в чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність. Освітній процес у КЗ «Центр туризму» ЗОР здійснюється за напрямками: туристсько-краєзнавчий (туристсько-спортивний і краєзнавчий профілі), дослідницько-експериментальний (історико-географічне відділення МАН) та військово-патріотичний.

III. Загальна характеристика освітнього процесу в КЗ «Центр туризму» ЗОР

Освітній процес в системі позашкільної освіти – система науково-методичних, педагогічних, психологічних, практичних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Комунальний заклад «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради – профільний позашкільний навчальний заклад, який діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням Запорізької обласної ради від 22.02.2007р. № 29. Центр спрямовує свої зусилля на забезпечення потреб учнівської молоді в творчій самореалізації, здобуття нею позашкільної освіти, умінь та навичок за інтересами засобами туризму та краєзнавства.

2023-2024 навчальний рік у КЗ «Центр туризму» ЗОР починається 15 вересня 2023 року і закінчується 31 травня 2024 року.

З 1 по 15 вересня здійснюється комплектування груп гуртків. Цей період вважається робочим часом керівника гуртка.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 15 вересня до 31 грудня.

II семестр - з 1 січня до 31 травня.

У канікулярні, святкові та неробочі дні заклад позашкільної освіти працює за окремим планом, затвердженим керівником закладу. У вихідні дні заклад працює відповідно до розкладу занять гуртків.

У літній період освітній процес закладу позашкільної освіти здійснюється за окремим планом і передбачає роботу гуртків, організацію навчально-тренувальних походів, зборів, експедицій, екскурсій, а також проведення туристських спортивних походів та участь у різноманітних змаганнях зі спортивного туризму, краєзнавчих зльотах тощо.

Освітній процес у підпорядкованих гуртках протягом 2023-2024 навчального року буде направлений на удосконалення змісту та форм організації освітнього процесу, виховання патріотизму, загальнолюдських цінностей, почуття високої гордості та відповідальності за свою країну, культури здоров'я вихованців, їх фізичний і моральний розвиток,

загартовування, розширення знань про себе та свої можливості, а також знання про рідний край і туристські можливості регіонів України.

Відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 № 433, середня наповнюваність навчальних груп творчих об'єднань становить, як правило, 10-15 здобувачів позашкільної освіти.

У КЗ «Центр туризму» ЗОР індивідуальна та групова роботи із здобувачами позашкільної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004 № 651.

Індивідуальна робота із здобувачами позашкільної освіти організовується відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей з урахуванням його бажань, віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я.

Чисельний склад груп, у яких передбачається індивідуальне навчання, становить від 1 до 5 здобувачів позашкільної освіти.

Освітній процес у КЗ «Центр туризму» ЗОР здійснюється диференційовано (відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей здобувачів позашкільної освіти з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я) з використанням різних організаційних форм роботи: заняття, гурткова робота, лекція, індивідуальне заняття, конференція, читання, вікторина, змагання, навчально-тренувальне заняття, збори, похід, екскурсія, експедиція, практична робота в лабораторіях, на природі тощо.

Форми і методи навчання у КЗ «Центр туризму» ЗОР визначаються педагогами самостійно з урахування специфіки роботи закладу, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів навчання, зазначених у навчальних програмах з позашкільної освіти.

Збройна агресія Росії зумовила припинення освітнього процесу в закладах позашкільної освіти окремих тимчасово окупованих регіонів нашої країни та області. Водночас, із самого початку широкомасштабного вторгнення КЗ «Центр туризму» ЗОР продовжує активно працювати, організовуючи освітній процес, виховання, розвиток творчих здібностей дітей та молоді, забезпечуючи їх змістовне дозвілля та психологічну підтримку.

Залежно від безпекової ситуації освітній процес у закладі позашкільної освіти здійснюється за дистанційною та змішаною формами навчання. Перед КЗ «Центр туризму» ЗОР поставлені такі завдання:

- застосовувати форми дистанційного навчання, проводити цікаві майстер-класи, віртуальні квести, конкурси, змагання;
- продовжувати роботу туристсько-спортивного і краєзнавчого відділів, віртуальні подорожі та екскурсії;
- пропонувати дітям цікавий пізнавальний матеріал, перегляди навчальних фільмів із різноманітними дослідженнями;
- застосовувати корекційні заняття та тренінги (арт-терапія, ігрова терапія тощо).

В залежності від безпекової ситуації у 2023-2024 н.р. освітній процес може відбуватись як в очній, так і очно-дистанційній або дистанцій формі навчання.

Наразі важливо поінформувати якомога більшу кількість батьків і дітей про важливість продовжувати освітню діяльність, наскільки б важко психологічно це не було. Важливо пояснити, що прочитані книжки, дослідницька діяльність, опановані навички – це їхні маленькі кроки до успішного та щасливого майбутнього нашої країни. Кожна дитина зараз теж може допомогти виграти війну й відновити країну. Все, що для цього потрібно зробити, – навчатися. Користуватися можливістю відкритого доступу до позашкільної освіти, продовжувати розвивати свої таланти.

Звичайно, виконання домашніх завдань, які щоденно надходять в онлайн-режимі, вимагає самостійності, посидючості, відповідальності та витрат енергії, емоцій і часу. Тому керівники гуртків закладу позашкільної освіти мають за мету розвантажити дітей, зацікавити у новому форматі, дати можливість попрацювати творчо, при цьому не виходячи за межі освітнього процесу, – дотримуючись всіх вимог, планів, графіків. Для позашкільної дистанційної освіти є інновацією, бо це не лише абсолютні зміни у подачі інформації, це і нововведення, які переносять усі попередні форми роботи педагога з дітьми в онлайн-режим. І тому від того, як саме педагог вибудує схему діяльності з дітьми (тотожно з планом та розкладом роботи), залежить продуктивна робота колективу творчого об'єднання.

Не дивлячись на вимушений формат роботи, дистанційна освіта все ж має свої переваги:

- актуальність (період військового стану);
- гнучкість (можливість викладення матеріалу з урахуванням здібностей дітей);
- інтерактивність (активне спілкування педагога з дітьми у незвичному форматі посилює мотивацію до навчання, поліпшує засвоєння матеріалу, підвищує якість навчання за рахунок застосування сучасних засобів);
- можливість одночасного використання великого обсягу навчального матеріалу будь-якою кількістю вихованців;
- створення єдиного освітнього середовища (особливо актуально для групової форми навчання — проведення колективних дискусій, чатів);
- відсутність психологічних бар'єрів.

Прийом дітей у гуртки здійснюється на підставі заяв батьків, відповідно до медичних довідок про відсутність у дітей протипоказань для занять у гуртках.

Гуртківці мають широкий вибір гуртків в закладі – пішохідний, гірський, водний, велосипедний, спортивний туризм, скелелазіння, спортивне орієнтування, юні туристи-краєзнавці; історичне, археологічне, етнографічне, геологічне, географічне краєзнавство, юні екскурсоводи, музеєзнавці, краєзнавці, скаути, гуртки МАН. Більшість керівників гуртків працюють у гуртках, починаючи з початкового рівня навчання і продовжують роботу з цими гуртківцями на основному та вищому рівнях навчання. Це говорить про те, що вони зберегли сталість складу гуртка, і гуртківці займаються декілька років у

гуртку, що дає їм змогу здобувати ґрунтовні знання, брати участь у різноманітних змаганнях, походах. Як результат – присвоєння спортивних розрядів.

Посилення практичної діяльності гуртків пішохідного, гірського, водного туризму, скелелазіння, спортивного орієнтування протягом року є підготовкою їх до різноманітних змагань, практичної роботи влітку.

Відбувається широка участь гуртківців протягом навчального року та в канікулярний період у конкурсах, походах, змаганнях різних рівнів (районного, міського, обласного, Всеукраїнського, міжнародного), а також надання вихованцям можливостей для повноцінного оздоровлення, дозвілля і відпочинку.

Адміністрацією Центру проводяться заходи щодо покращення матеріально-технічної бази позашкільного закладу.

Важливою для закладу позашкільної освіти є робота, спрямована на: формування у дітей медіаграмотності, вміння ґрамотно та виважено споживати та поширювати інформацію; формування уявлень про безпеку у віртуальному просторі, та засвоєння правил безпечного користування інтернетом і основних способів захисту; проведення систематичної роз'яснювальної та інформаційної роботи щодо мінної небезпеки, правил поведінки у разі виявлення небезпечних предметів; проведення заходів для педагогів щодо вивчення особливостей комунікації з дітьми під час війни, знайомств з методами психологічної допомоги та самодопомоги в умовах війни, загальної обізнаності щодо вікової психології. Підтвердженням дистанційної роботи педагога-позашкільника в умовах навчання під час військового стану в країні є дописи, публікації, пости в соціальних мережах з результатами роботи дітей (малюнки, тексти, власноруч виконані роботи, відео, селфі тощо), а також публікації на освітніх платформах розробок занять, майстер-класів, сценаріїв, по можливості – відеозанять.

По закінченню навчання випускникам, які в установленому порядку склали кваліфікаційні іспити, видаються відповідні документи про позашкільну освіту (свідоцтва) в порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України.

Окреме питання – національно-патріотичне та військове виховання учнівської молоді. Саме зараз, під час війни, в Україні відбувається сплеск патріотичних почуттів і нових ставлень до історії, культури, традицій та звичаїв українського народу.

В умовах воєнної агресії російської федерації в Україні національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку національної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), формування у громадян почуття патріотизму, поваги до Конституції і законів України, соціальної активності та відповідальності за доручені державні та громадські справи, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України. Тому у планах роботи закладу позашкільної освіти на 2023-2024 навчальний рік розроблені

заходи щодо підвищення рівня національно-патріотичного виховання учасників освітнього процесу.

IV. Управління освітнім процесом, кадрове забезпечення та система внутрішнього забезпечення якості освіти

Керівництво закладом здійснює директор. Колегіальним органом управління є педагогічна рада, повноваження якої визначаються Статутом закладу. У Центрі діє методична рада, до складу якої входять педагогічні працівники закладу та інші, залучені до освітнього процесу, педагоги, науковці. Методична рада є дорадчим органом.

Для вдосконалення форм і методів туристсько-краєзнавчої роботи, підвищення рівня безпеки масових заходів, розвитку творчих ініціатив педагогічного колективу за рішенням педагогічної ради в КЗ «Центр туризму» ЗОР можуть створюватись методичні об'єднання за напрямками діяльності гуртків, груп та інших творчих об'єднань, експертні та консультаційні комісії за напрямками роботи (маршрутно-кваліфікаційна, атестаційна та інші).

Органом громадського самоврядування КЗ «Центр туризму» ЗОР є загальні збори колективу закладу, які скликаються не рідше ніж один раз на рік.

В управлінні освітнім процесом беруть участь директор закладу, заступники директора, методисти, завідувачі відділами, керівники гуртків. Кожен елемент системи управління взаємодіє з іншими елементами системи і має свої функціональні призначення. Погодження діяльності відбувається через розподіл функціональних обов'язків та прав співробітників.

Кадрове забезпечення закладу здійснено у повній відповідності з навчальним планом закладу, спеціалізацією та п'ятиденним режимом його роботи.

Освітній процес у закладі забезпечують 53 педагогічних працівника із високим рівнем теоретичної підготовки та практичних умінь, здатних до професійного росту і мобільності.

Щодо керівників гуртка, то педагогічне звання «керівник гуртка-методист» мають 16 педагогів, дванадцятий тарифний розряд – 34 педагогів, одинадцятий тарифний розряд - 14 педагогів і десятий - 3 педагоги. Всі вони мають відповідний рівень освіти, володіють фаховою майстерністю. З них: 22 – основні працівники, 18 – працюють за сумісництвом, 13 мають педагогічне навантаження керівника гуртка (додаток 1).

Внутрішня система забезпечення якості освіти у закладі позашкільної освіти – це сукупність компонентів, які визначають якість освітньої діяльності, що встановлює рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, спрямованого на здобуття якісної позашкільної освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти у КЗ «Центр туризму» ЗОР розбудовується для спрямування та контролю діяльності закладу щодо забезпечення якості освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- створення можливостей для забезпечення та постійного підвищення якості позашкільної освіти та освітньої діяльності;
- оновлення методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Центрі;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг досягнення вихованцями результатів навчання (компетентностей);
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- контроль за станом внутрішньої документації (журнали гурткової роботи, журнали з реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності гуртківців тощо);
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів управління освіти та науки, рішень координаційно-методичної та педагогічної ради Центру;
- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проєктів рішень педрад, методрад, оперативних нарад;
- аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень у Центрі;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

Система забезпечення якості освіти передбачає здійснення в закладі таких процедур і заходів:

- ☛ стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- ☛ систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- ☛ оцінювання навчальних досягнень здобувачів позашкільної освіти;
- ☛ оцінювання діяльності педагогічних працівників;
- ☛ забезпечення професійного зростання педагогічних працівників;
- ☛ забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- ☛ забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного

управління освітнім процесом у закладі;

☛ забезпечення публічності в інформуванні учасників освітнього процесу про діяльність закладу.

V. Вимоги до здобувачів позашкільної освіти

Вимоги до здобувачів позашкільної освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, визначаються рівнем творчого об'єднання закладу позашкільної освіти, відображаються в навчальних програмах з позашкільної освіти.

Творчі об'єднання – гуртки КЗ «Центр туризму» ЗОР – класифікуються за трьома рівнями:

початковий рівень - гуртки загальнорозвиваючого спрямування, що сприяють виявленню здібностей, обдарувань здобувачів позашкільної освіти або розвитку їх інтересу до творчої діяльності;

основний рівень - гуртки, які розвивають стійкі інтереси здобувачів позашкільної освіти, дають їм знання, практичні уміння і навички, задовольняють потреби у професійній орієнтації;

вищий рівень - гуртки за інтересами для здібних і обдарованих здобувачів позашкільної освіти.

Для зарахування учнів, студентів до спортивних, туристських гуртків претенденти повинні мати належний стан здоров'я, що дозволить набувати відповідні компетентності за навчальними програмами.

Зарахування до гуртків КЗ «Центр туризму» ЗОР здійснюється до 15 вересня, а також впродовж року за бажанням вихованців і на підставі заяви за згодою батьків або осіб, які їх замінюють на без конкурсній основі.

До навчання у гуртках КЗ «Центр туризму» ЗОР зараховуються вихованці віком від 7 до 21 років без спеціального рівня підготовки.

V. Перелік освітніх компонентів

Освітніми компонентами є навчальний план закладу позашкільної освіти, перелік навчальних програм за напрямами та профілем позашкільної освіти (додаток 2).

Іншим компонентом, що конкретизує організацію освітньої діяльності закладу позашкільної освіти, може бути кошторис витрат закладу, затверджений засновником як підстава для планування діяльності закладу за усіма напрямами роботи.

Навчальні програми позашкільної освіти визначають організацію освітнього процесу для досягнення очікуваних результатів навчання.

Навчальні програми позашкільної освіти розробляються із урахуванням положень законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту» та відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 року № 433,

Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. за № 1036/9635, типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України.

КЗ «Центр туризму» ЗОР може використовувати навчальні програми з позашкільної освіти, схвалені (рекомендовані) центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідній сфері.

Освітній процес у КЗ «Центр туризму» ЗОР здійснюється за типовими навчальними планами і програмами, що затверджуються центральними органами виконавчої влади, а також за навчальними планами і програмами, затвердженими відповідними місцевими органами виконавчої влади.

КЗ «Центр туризму» ЗОР може використовувати навчальні програми з позашкільної освіти, що затверджені закладами освіти, іншими суб'єктами освітньої діяльності та науковими установами тощо відповідно до порядку, визначеному законодавством.

КЗ «Центр туризму» ЗОР також має право використовувати самостійно розроблені навчальні програми з позашкільної освіти, які схвалюються педагогічною радою закладу та затверджуються керівником закладу позашкільної освіти, керівником іншого суб'єкта освітньої діяльності або уповноваженою керівником особою.

VI. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження визначається напрямом позашкільної освіти, допустимим навантаженням різних вікових категорій та відображається в навчальних планах і програмах.

Навчальний план КЗ «Центр туризму» ЗОР дає цілісне уявлення про зміст і структуру, кількість годин за напрямом позашкільної освіти та роком навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження для здобувачів позашкільної освіти.

Відповідно до рівнів гуртків передбачено окремі варіанти навчальних планів (додаток 3).

На основі типових навчальних планів розробляється навчальний план КЗ «Центр туризму» ЗОР на навчальний рік з урахуванням мережі гуртків, кількості груп у них, років навчання, тижневого навантаження педагогічних працівників, структури навчального року.

Тривалість одного заняття в закладі визначається навчальним планом і навчальними програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових категорій і становить:

- для гуртківців віком від 6 до 7 років – 35 хвилин;
- для гуртківців старшого віку – 45 хвилин;
- теоретичні заняття – 1-2 години;

- практичні заняття на місцевості – 1-4 години;
- проведення екскурсій – 2-4 години;
- проведення одноденного навчально-тренувально походу (збори, експедиція) – 8 годин;
- проведення дводенного навчально-тренувально походу (збори, експедиція) – 16 годин;
- проведення триденного навчально-тренувально походу (збори, експедиція) – 22 години;
- проведення багатоденного туристсько-спортивного походу (збори, експедиції) – 22 години або поза сіткою годин програм.

Короткі перерви між заняттями визначаються робочим режимом щоденної роботи окремого педагога, але не менше ніж 5 і не більше ніж 15 хвилин.

Обсяг навчального навантаження для гуртків КЗ «Центр туризму» ЗОР за напрямками позашкільної освіти визначається на основі типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки, або навчальних планів, затверджених відповідним місцевим органом виконавчої влади, з урахуванням мережі гуртків, що діють у закладі позашкільної освіти, та кількості груп у них, років навчання, тижневого навантаження педагогічних працівників, структури навчального року.

VII. Очікувані результати навчання здобувачів позашкільної освіти

Очікувані результати навчання здобувачів позашкільної освіти відображаються у навчальних програмах з позашкільної освіти.

Навчальні програми з позашкільної освіти конкретизують очікуваний результат навчання як формування компетентностей.

КЗ «Центр туризму» ЗОР здійснює освітню діяльність, спрямовану на розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, інших складових компетентностей, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та\або професійної діяльності.

Освітня програма передбачає індивідуальні досягнення, особистісні позитивні зміни у навчанні, вихованні та розвитку кожної дитини.

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальна компетентність є першою в основі реалізації компетентнісного підходу в позашкільній освіті. Вона забезпечує оволодіння поняттями, знаннями про культуру, природу, техніку, суспільство; сфери життєдіяльності людини; види, способи, засоби праці, матеріали та інструменти; морально-психологічні якості особистості; способи організації вільного часу тощо. Також ця компетентність сприяє засвоєнню гуртківцями технічної, екологічної, економічної та іншої термінології.

Сукупність морально-психологічних, емоційно-вольових, трудових понять, знань, переконань, якими оволодівають діти в процесі розвитку пізнавальної компетентності, є основою для формування в них принципів, світогляду, особистісних якостей.

Засвоєння пізнавальної компетентності в позашкільній освіті озброює особистість поняттями, знаннями. При цьому особливе значення має не лише засвоєння окремих знань, а оволодіння ними комплексно. Тому необхідним є не тільки відповідний рівень розвитку широкого кола знань, а й обов'язкове застосування їх у практичній діяльності, що здійснюється за допомогою другої компетентності – практичної.

Практична компетентність спрямована на формування вмінь та навичок особистості застосовувати отримані поняття, знання на практиці. Серед них основні види пізнавальної, дозвільної діяльності, роботи з матеріалами та інструментами, виготовлення різноманітних виробів тощо. У сучасних умовах зростає роль уміння здобувати інформацію з різних джерел, засвоювати, поповнювати та оцінювати її, застосовувати способи пізнавальної діяльності. Причому знання, уміння і навички виконують функцію не стільки самостійних цілей, скільки засобів у процесі формування компетентної особистості.

Введення практичної компетентності в позашкільну освіту дозволяє вирішити типову для освіти проблему, коли учні, оволодівши набором теоретичних знань, зазнають значних труднощів у їх реалізації при вирішенні конкретних завдань або проблемних ситуацій.

Водночас засвоєння практичної компетентності забезпечує лише застосування знань на практиці, оволодіння трудовими вміннями та навичками. Подальше формування компетентної особистості, її розвиток обумовлює третя компетентність – творча.

Творча компетентність також лежить в основі реалізації компетентнісного підходу в позашкільній освіті і забезпечує розвиток творчої діяльності, майстерності, здібностей, нахилів та уяви особистості.

Особливе значення творча компетентність має в сучасних умовах, коли творчий підхід до розв'язання будь-яких завдань, творча праця, постійне підвищення своєї майстерності, самоосвіта стали життєво необхідними кожному. Адже опанування знань та вмінь у готовому вигляді, за готовими зразками та шаблонами забезпечує лише репродуктивний, виконавський рівень. *Соціальна компетентність* – орієнтована на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, вміння працювати в колективі; розвиток здатності до професійного самовизначення; творчого становлення; формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

Освітня програма гуртків КЗ «Центр туризму» ЗОР передбачає досягнення гуртківцями результатів навчання (компетентностей), які визначені навчальними програмами. Наприкінці навчання, здобувачі, що показали повне оволодіння необхідними компетенціями, які виявили бажання отримати

свідоцтво про позашкільну освіту, можуть здати кваліфікаційні іспити, щоб отримати відповідний документ про позашкільну освіту.

Рівень досягнень вихованців, учнів, слухачів визначається шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих гуртків; участі та результативності гуртківців у конкурсах, фестивалях, змаганнях, виставках різного рівня.

ДОДАТОК

Кадрове забезпечення

Віковий склад педагогічних працівників

розподіл за віком	кількість педагогічних працівників		
	керівники гуртків		інші педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження керівника гуртка
	основні	сумісники	
до 30 років включно	3	-	2
31-40 років	9	7	2
41-50 років	3	4	3
51-55 років	2	3	2
понад 55 років	5	4	4
Всього:	22	18	13

Таблиця 2

Розподіл педагогічних працівників за стажем педагогічної роботи

розподіл за віком	кількість педагогічних працівників		
	керівники гуртків		інші педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження керівника гуртка
	основні	сумісники	
до 3-х років включно	1	1	2
від 3 до 10 років	5	2	2
від 10 до 20 років	8	6	2
більше 20 років	8	9	7
Всього:	22	18	13

Таблиця 3

Розподіл педагогічних працівників за стажем педагогічної роботи на посаді керівника гуртка Центру

розподіл за віком	кількість педагогічних працівників		
	керівники гуртків		інші педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження керівника гуртка
	основні	сумісники	
1 рік	1	7	2
до 3-х років	3	1	1
від 4-х років	3	3	1
5 і більше років	15	7	9

Всього:	22	18	13
----------------	-----------	-----------	-----------

Додаток 2

ПЕРЕЛІК
навчальних програм туристсько-краєзнавчого,
дослідницько-експериментального, військово-патріотичного напрямків
позашкільної освіти, рекомендованих КЗ «Центр туризму» ЗОР для
використання у 2023/2024 навчальному році

Програми гуртків початкового рівня для всіх напрямків краєзнавства і туризму

Назва програми	Рівень	Автор, ким затверджено	Рік затвердження
Край, в якому я живу	Гуртки початкового рівня всіх профілів краєзнавства	Шелегеда В.І., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 23.05.2023 № 132	2023
Юні туристи-краєзнавці	Гуртки початкового рівня всіх напрямків туризму	Омельченко Д.Г., Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол № 3)	2022
Юні туристи-краєзнавці	Початковий рівень	Савельєва Г.Г., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 27.05.2022 № 85	2022
Краєзнавці	Гуртки початкового рівня всіх профілів краєзнавства	Савельєва Г.Г. та інші, КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 01.09.2022 №129	2022

Природничі напрямки краєзнавства

Назва програми	Рівень	Автор, ким затверджено	Рік затвердження
Географічне краєзнавство	Основний (3 роки навчання)	Копилець Є. В., Омельченко Д. Г., Протокол засідання Експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 року, лист ІМЗО від 27.09.2022 № 22.1/12-Г-430	2022
Географічне краєзнавство	Початковий	Савельєв О.Г., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 23.05.2023 № 132	2023

Геологічне краєзнавство	Основний 1-3 рік навчання	Скриль І. А., Протокол засідання Експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 року, лист ІМЗО від 27.09.2022 № 22.1/12-Г-434	2022
Геологічне краєзнавство	Початковий	Савельєв О.Г., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 27.05.2022 № 85	2022
Екологічне краєзнавство і туризм	Початковий, основний, вищий 3(5) років навчання	Шелегеда В.І., ДОН ЗОДА, наказ від 16.09.2020 №364	2020
Екологічне краєзнавство	Вищий 1-2 рік навчання	Шелегеда О.Р., ДОН ЗОДА, наказ від 16.09.2020 №364	2020
Краєзнавці	Початковий	Савельєва Г.Г. та інші, КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 01.09.2022 № 129	2022
Екологічне краєзнавство	Основний, (3 роки навчання)	Шелегеда В.І., Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 21.06.2023 (протокол № 2) Зареєстровано у каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0060-2023	2023

Гуманітарні напрямки краєзнавства

Назва програми	Рівень	Автор, ким затверджено	Рік затверд- ження
Історичне краєзнавство	Основний 1-3 рік навчання	Омельченко Д.Г., Савчук О.А., Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол № 3), Зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0013-2022	2022

Літературне краєзнавство	Основний 1-3 рік навчання	Бондарчук Д.О., Бондарчук О.С., Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.12.2022 (протокол № 3) Зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0014-2022	2022
Юні екскурсоводи	Основний, (3 роки навчання)	Дядя Л.Ю., Костенко Н.М., Рішення експерт-ної комісії з позаш-кільної освіти від 21.06. 23 (протокол № 2) Зареєстровано у каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 8.0058-2023	2023
Археологічне краєзнавство	Основний 1-3 рік навчання	Кухарська О.М., Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 21.06.2023 (протокол № 2) Зареєстровано у каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №8.0061-2023	2023
Літературне краєзнавство	Початковий	Гуленко К.С., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ №129 від 01.09.2022	2022
Етнографічне краєзнавство	Початковий	Новаковська О.М., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 23.05.2023 № 132	2023
Музеєзнавство	Основний, (3 роки навчання)	Гайда Л.А., Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 21.06.2023 (протокол № 2) Зареєстровано у каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №8.0059-2023	2023
Краєзнавство та екскурсійна справа	Початковий, основний 4 роки навчання	Гуленко К.С., ДОН ЗОДА, наказ від 23.08.23 № 297	2023

Військово-патріотичний напрямок

Назва програми	Рівень	Автор, ким затверджено	Рік затвердження
Юні рятувальники	Початковий, основний	Войченко В.К., Остроконь А.В. ДОН ЗОДА, наказ від 14.09.2021 № 406	2021
Козацько-лицарський гарт (для вихованців 6-10 років)	Початковий, основний	Бондарчук Д.О., Бондарчук О.С., Марченко Т.П. Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 (протокол N 2)	2022
«Козацько–лицарське виховання «Джура»» (для вихованців 11-15 років)	Основний	Бондарчук Д.О., Бондарчук О.С., Марченко Т.П. Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 (протокол N 2)	2022
Сокіл-джура (для вихованців 14-17 років)	Вищий	Бондарчук Д.О., Бондарчук О.С., Марченко Т.П. Рішення експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 (протокол N 2)	2022
Пісенної поезії і туризму	Початковий, основний	Киящук А.Л., ДОН ЗОДА, наказ від 31.08.2021 № 389	2021
Скаут	Початковий, основний, вищий	Ніколаєв О.С., Галецький Ю. С., ДОН ЗОДА, наказ від 29.08.2022 № 270	2022

Туристсько-краєзнавчий напрям позашкільної освіти

Назва програми	Рівень	Автор, ким затверджено	Рік затвердження
Спелеотуризм	Основний	Бадіон О.П., ДОН ЗОДА, наказ від 23.08.23 № 297	2023

Скелелазіння	Початковий, основний	Кроль В.В., ДОН ЗОДА, наказ від 23.08.23 № 297	2023
Спортивний туризм	Вищий 1-3 роки навчання	Наровлянська М. Д., Наровлянський О.Д., Пшінка Б.О. Протокол засідання Експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 року, лист ІМЗО від 27.09.2022 № 22.1/12-Г-426	2022
Спортивне орієнтування	Початковий (1 рік навчання), основний (1-3 роки навчання), вищий (1-3 роки навчання)	Лукацький Є.Д., Наровлянська М. Д., Постельняк І.М., Тяпкіна К.М. Протокол засідання Експертної комісії з позашкільної освіти від 12.09.2022 року, лист ІМЗО від 27.09.2022 № 22.1/12-Г-435	2022
Навчальні програми з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку з видів спортивного туризму («Пішохідний туризм», «Водний туризм», «Велосипедний туризм», «Лижний туризм», «Гірський туризм», «Мотоциклетний туризм», «Спелеологічний туризм»)	Основний 1-3 роки навчання	Авторський колектив: Глей В.І., Горобець Н.В., Іванов О.В., Колотуха О.В., Кондратенко О.М., Куцевалов А.В., Матюшков О.С., Наровлянський О.Д., Полохін В.Г., Пшінка Б.О., Тимошевська Ю.В., МОН, протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти від 25.05.2018, лист ІМЗО від 06.06.2018 № 22.1/12-Г-315	2018
Пішохідний туризм	Початковий, основний, вищий	Савельєва Г.Г. ДОН ЗОДА, наказ від 16.09.2020 № 364	2020
Гірський туризм	Початковий, основний, вищий	Доценко А.В., ДОН ЗОДА, наказ від 16.09.2020 № 364	2020
Спортивне орієнтування	Початковий, основний, вищий	Савельєва Г.Г., Жиленко Т.М., ДОН ЗОДА, наказ від 29.08.2022 № 270	2022

Спортивний туризм	Початковий, основний, вищий	Авторський колектив під ред. Савельєвої Г.Г., ДОН ЗОДА, наказ від 29.08.2022 № 270	2022
Велосипедний туризм	Початковий	Горошко О.В., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 01.09.2022 № 129	2022
Спелеотуризм	Початковий	Горошко О.В., КЗ «Центр туризму» ЗОР, наказ від 01.09.2022 № 129	2022
Водний туризм	Початковий, основний, вищий	Кроль В.В., ДОН ЗОДА, наказ від 24.11.2022 № 362	2022

Дослідницько-експериментальний напрям позашкільної освіти

Назва програми	Рівень	Автор, ким затверджено	Рік затверд ження
Науково-дослідницька діяльність з правознавства	Вищий	Почтарь В.Г., ДОН ЗОДА, наказ від 16.09.2020 № 364	2020
Наукові дослідження в галузі географії	Основний, вищий	Курлова З.О., Халупко Н.О., Науково-методична рада НЦ "Мала академія наук України", від 27.08.2021 протокол №2	2021
Наукові дослідження у галузі геології	Основний, вищий	Жданов Д.К., Шевченко І.М., Науково-методична рада НЦ "Мала академія наук України", від 27.08.2021 протокол №2	2021
Гідрологія	Основний, вищий	Слободянюк Т.В., Шевченко І.М., Науково-методична рада НЦ "Мала академія наук України", від 27.08.2021 протокол №2	2021
Метеорологія та кліматологія	Основний, вищий	Сніжко С.І., Паламарчук Л.В., Щербань І.М., Курлова З.О., Науково-методична рада НЦ "Мала академія наук України", від 27.08.2021 протокол №2	2021
Прикладна метеорологія та кліматологія	Основний, вищий	Романів О.Я., Курлова З.О., Науково-методична рада НЦ "Мала академія	2021

		наук України", від 27.08.2021 протокол №2	
Збірка навчальних програм дослідницько-експериментального напрямку Відділення «Філософія та суспільствознавство» (педагогіка, соціологія, правознавство, журналістика, теорія та історія медіа)	Основний, вищий	Група авторів, науково-методична рада Національного центру «Мала академія наук України» (від 27 серпня 2021 р протокол № 3)	2021
Збірка навчальних програм дослідницько-експериментального напрямку Відділення «Історія» (Історія України, Археологія)	Основний, вищий	Група авторів, науково-методична рада Національного центру «Мала академія наук України» (від 27 серпня 2021 р протокол № 3)	2021
Збірка навчальних програм дослідницько-експериментального напрямку Відділення «Літературознавство та фольклористика» (Літературна творчість, Зарубіжна література, Фольклористика)	Основний, вищий	Група авторів, науково-методична рада Національного центру «Мала академія наук України» (від 27 серпня 2021 р протокол № 3)	2021

Додаток 3

Типові навчальні плани (витяг)

Навчальний план КЗ «Центр туризму» ЗОР на 2023-2024 н.р. розроблено відповідно до Типових навчальних планів, затверджених МОН України (2008 р):

1. Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань початкового рівня за напрямками позашкільної освіти:

	Напрямок діяльності	Кількість годин			
		на тиждень до 1-го року навчання	всього за рік	на тиждень 2-й рік навчання	всього за рік
1.	туристсько-краєзнавчий	4 - 6	144 - 216	6	216
2.	дослідницько-експериментальний	4 - 6	144 - 216	6-8	216 - 288

3.	військово-патріотичний	4 - 6	144 - 216	6	216
----	------------------------	-------	-----------	---	-----

2. Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань основного рівня за напрямками позашкільної освіти:

	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		на тижень 1-й рік навчання	всього за рік	на тижень 2-й рік навчання	всього за рік	на тижень 3-й рік навчання	всього за рік	на тижень 4-й рік навчання	всього за рік
1.	туристсько-краєзнавчий	6 - 9	216 - 324	6 - 9	216 - 324	6 - 9	216 - 324	6 - 9	216 - 324
2.	дослідницько-експериментальний	6 - 8	216 - 288	6 - 8	216 - 288	6 - 10	216 - 360	6 - 12	216 - 432
3.	військово-патріотичний	4 - 6	144 - 216	6	216	6 - 9	216 - 324	6 - 9	216 - 324

3. Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань вищого рівня за напрямками позашкільної освіти:

	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		на тижень 1-й рік навчання	всього за рік	на тижень 2-й рік навчання	всього за рік	на тижень 3-й рік навчання	всього за рік	на тижень 4-й рік навчання	всього за рік
1.	туристсько-краєзнавчий	6 - 9	216 - 324	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432
2.	дослідницько-експериментальний	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432
3.	військово-патріотичний	6	216	6 - 9	216 - 324	6 - 9	216 - 324	6 - 9	216 - 324

